

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
21.3.2014
Taltionumero
876
Diaarinumero
3482/3/12

1 (6)

Asia Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Hämeenlinnan hallinto-oikeus 13.11.2012 nro 12/0678/3

Asian aikaisempi käsittely

Hausjärven perusturvalautakunnan alainen viranhaltija on päätöksellään 17.4.2012 hylännyt A:n hakemuksen vammaispalvelulain mukaisista kuljetuspalveluista. Päätöksessä on todettu, että vaikka hakijalla on sairaus tai vamma, joka vaikeuttaa hänen liikuntakykyään, ei häntä silti voida pitää vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia liikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Haetut kuljetuspalvelut eivät sillä tavoin vaikuta hakijan liikkumiseen, että hän välttämättä tarvitsisi kuljetuspalvelua suoriutuakseen lain tarkoittamalla tavalla tavanomaisista elämän toiminnoista.

Hausjärven perusturvalautakunta on päätöksellään 23.5.2012 (§ 27) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat säännökset ja niiden tulkintaperiaatteet

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 2 §:n mukaan vammaisella henkilöllä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Asiassa esitetty selvitys

Lääkäri Markku Närenevan 20.3.2012 kuljetuspalvelua varten antaman lausunnon mukaan vuonna 1947 syntyneellä A:lla on vasemman polven nivelrikko. Hän liikkuu kepin avulla ja jatkuva kävely on vaikeaa ja hidasta. Lisäksi A:lla on lievä keuhko- tai verenkiertoelinten sairaus.

Yleislääketieteen erikoislääkäri Pertti Arolan 30.10.2012 kuljetuspalveluhakemusta varten antaman lausunnon mukaan A:n sairauksina ovat nivelrikko molemmissa polvissa, eteisvärinä, sepelvaltimotauti, verenpainetauti ja hyperlipidemia. A kulkee kahden kepin kanssa vain muutaman 100 metriä. Fyysisten sairauksien lisäksi A:lla on sosiaalisesti välttämättömän tarve kuljetuspalvelulle. A:n terveydentila ei mahdollista julkisen liikenteen käyttöä eikä sitä ole tarjollakaan.

Vammaispalvelun asiakaskertomuksen mukaan psykiatrinen sairaanhoitaja Susanna Mäkelä on puhelinkeskustelussa 8.9.2010 todennut, että A:n mielenterveyden ja sosiaalisen elämän kannalta on oleellista, että hän pääsee kerran viikossa Lammille mielenterveysasiakkaille tarkoitettuun päiväkerhoon ja samalla hoitamaan kauppa-asiat tuttuun ja turvalliseen paikkaan. Rutiinit ovat A:lle tärkeitä, ja rutiinien muuttuessa

mielen tasapaino heittää. Mäkelä on korostanut kuljetuspalvelun järjestämisen tärkeyttä A:n psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin mahdollistajana ja ylläpitäjänä.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Kunta on vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentista ilmenevän erityisen järjestämisvastuun nojalla velvollinen järjestämään kohtuulliset kuljetuspalvelut vaikeavammaiselle henkilölle. Vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä vähintään 18 yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa kuukaudessa. Nyt ratkaistavassa asiassa on riidanalaista, voidaanko A:ta pitää vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä.

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on tarkoitettu vaikeavammaiselle henkilölle, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia kulkuvälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

A:n kuljetuspalveluiden tarpeesta esitetystä selvityksestä ilmenee, että polven nivelrikko vaikeuttaa A:n liikkumista. Esitetyn selvityksen mukaan hän kykenee kuitenkin kävelemään kävelykeppien avulla. Valituksessaan A on todennut, että lähimmälle linja-autopysäkillä on matkaa 20 kilometriä, eikä julkisten kulkuneuvojen käyttö ole näin ollen mahdollista.

Vamman vaikea-asteisuutta arvioitaessa otetaan huomioon A:n oman näkemyksen ja kokeman lisäksi erityisesti asiassa saatu lääketieteellinen selvitys. A ei ole esittänyt sellaista lääketieteellistä selvitystä, joka osoittaisi hänellä olevan sellaista ruumiillista vammaa tai sairautta, joka vaikeuttaisi hänen liikkumistaan vammaispalveluasetuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ja estäisi häntä sinänsä käyttämästä julkisia liikennevälineitä. A ei näin ollen ole kuljetuspalveluiden myöntämiseen nähden edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu vaikeavammainen henkilö eikä hänellä siten ole oikeutta vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun.

Joukkoliikenneyhteyksien puuttuminen ei ole peruste kuljetuspalvelun myöntämiselle. Myöskään sille seikalle, myöntääkö kunta sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluita, ei voida antaa oikeudellista merkitystä, kun arvioidaan henkilön oikeutta vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun.

Kuten edellä on todettu, vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisen edellytykseksi on laissa asetettu henkilön vaikeavammaisuus. A:n ei ole edellä esitetyn nojalla katsottu osoittaneen täyttävänsä tätä edellytystä. Näin ollen vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämättä jättäminen ei loukkaa hänen perustuslaissa turvattua yhdenvertaisuuttaan, liikkumisvapauttaan tai oikeuttaan sosiaaliturvaan.

A:lle on 14.12.2010 tehdyllä viranhaltijapäätöksellä myönnetty sosiaalihoitolain mukaisena kuljetuspalveluna 10 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa 31.12.2012 saakka. Sikäli kun A on tarkoittanut vaatia näiden matkojen määrän lisäämistä tai tämän palvelun myöntämistä mainitun ajankohdan jälkeen, on tätä koskeva hakemus tehtävä erikseen.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä
Suomen perustuslaki 6, 9 ja 19 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja hänelle myönnetään vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu.

Hausjärven perusturvalautakunta ei ole perustellut kuljetuspalvelun hylkäävää päätöstä riittävästi eikä asiassa ole otettu huomioon A:n liikkumismahdollisuuksien puuttumista. A:lle on aikaisemmin 7–8 vuoden ajan myönnetty kuljetuspalvelua, mutta tämä palvelu on lakkautettu ilman asiallista syytä.

Kunnan tulisi ottaa huomioon myös sosiaaliset perusteet sekä hakijan ikä kuljetuspalvelun tarvetta arvioitaessa.

Hausjärven perusturvalautakunta on antanut selityksen. A:n ei ole katsottu olevan vammaispalveluasetuksen 5 §:n mukainen vaikeavammainen henkilö, jolla olisi erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentin perusteella A:lle on 14.12.2010 tehty päätös 10 kuljetuspalvelumatkasta kuukaudessa vuoden 2012 loppuun saakka sekä 2.1.2013 uusi päätös vuodelle 2013, joka on selityksen liitteenä. Sekä 14.12.2010, 17.4.2012 että 2.1.2013 tehdyissä viranhaltijan päätöksissä on otettu huomioon A:n yksilöllinen psyykkisen ja sosiaalisen avun tarve.

Vaikeavammaisen kuljetuspalvelua ei ole tarkoitettu paikkaamaan julkisen joukkoliikenteen puutteellisuuksia. Perusteita kuljetuspalvelumatkojen lisäämiseen kymmenestä neljääntoista matkaan kuukaudessa ei ole yksilöllisen avun tarpeen arvioimisen perusteella ollut 17.4.2010 tehdys-
sä päätöksessä.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus hylkää valituksen. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi

Alice Guimaraes-Purokoski

Tuomas Lehtonen

Outi Suviranta

Janne Aer (t)

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Henna Rintala

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Hausjärven perusturvalautakunta